AUTOCONDUCEREA ÎN INSTITUȚIA WALDORF – PRINCIPIU DE EFICIENTIZARE A ACTIVITĂȚILOR EDUCAȚIONALE

Ana BRÎNZA,

masterandă, anul II,Facultatea Psihologie, Ştiinţe ale Educaţiei, Sociologie şi Asistenţă Socială

CZU:373.5.046.16:005.56:331.107.8 brinza.ana@chisinau.edu.md

Școala secolului XXI reflectă specificul timpului său: o lume în schimbare, transformări globale rapide, accelerarea progresului, deschidere spre inovație, digitalizare, dezvoltare socio-emoțională. În acest sens, competențele secolului XXI sunt gândite la nivel global. De aceea este necesară o perspectivă unitară, care să promoveze atât dezvoltarea cognitivă, cât și învățarea socială și emoțională. Un om educat nu se naște, el se educă. Trăim vremuri în care ne dorim să creăm o lume stabilă, durabilă. Este un obiectiv dificil, dar nu imposibil de atins, dacă avem, în egală măsură, implicarea autorităților, a instituțiilor, a companiilor și, mai ales, a părinților și copiilor.

Astăzi, în Republica Moldova, sunt întreprinse o serie de acțiuni în vederea reformelor sistemului de învățământ în conformitate cu schimbările sociale, economice, politice, tehnologice, cu scopul de a asigura calitatea procesului educațional, precum și accesul tuturor actorilor la educație. Vizăm aici, în primul rând, **Strategia de dezvoltare „Educația 2030”** ce servește drept bază pentru planificarea strategică și operațională a dezvoltării educației la nivel central și local. Managerii din sistemul educațional își desfășoară activitatea în baza **Standardelor de competențe profesionale ale cadrelor manageriale**[Cf.1] ce permit părților interesate „să evalueze calitatea activității manageriale, să monitorizeze progresele și să evalueze eficiența implementării reformelor în educație”. Standardele sunt utilizate pentru a încuraja responsabilitatea cadrelor de conducere pentru autodezvoltare continuă. În **Codul Educației al Republicii Moldova** [Cf.2], modificat în august 2023, la capitolul XI articolul 49 *Organele de conducere ale instituției de învățământ general* sunt stipulate structurile care funcționează la nivelul instituției de învățământ general. Este vorba de consiliul de administrație și consiliul profesoral al instituției de învățământ. De asemenea, **UNESCO** sprijină cercetarea în educația comparată; încurajează parteneriate pentru a consolida conducerea educațională națională și capacitatea țărilor de a oferi educație de calitate pentru toți. În documentele sale **UNICEF** abordează problemele cu care se confruntă toți copiii din țară, cu scopul de a le îmbunătăți sănătatea, educația, dezvoltarea și protecția.

Reformele politicilor educaționale, la nivel de stat, nu pot asigura întotdeauna realizarea unui proces instructiv-educativ de succes la nivel de instituție. Aci intervine necesitatea luării deciziilor prin implicarea de facto a membrilor echipei administrative, împreună cu toate cadrele didactice din școală. **Managementul participativ** este o alternativă a stilului de management individualist, care face față tot mai greu problemelor ce survin în cadrul instituției. Oamenii sunt mai deschiși la acțiuni, când sunt implicați în luarea deciziilor, ei trăiesc cu problema și caută soluții, iar deciziile unei comunități

sunt mult mai eficiente decât decizia unui singur om. Termenul de **autoconducere** reprezintă administrarea proprie a unei organizații de către colectivitatea ei, care s-a dezvoltat conceptual prin managementul participativ și pe care îl investigăm noi. Problematica **autoconducerii colegiale**, din cadrul alternativei educaționale **Waldorf**, a fost abordată, în mare măsură, de austriacul **Rudolf Steiner** (1861-1925), doctor în filosofie, artist, fondator al antroposofiei și al pedagogiei Waldorf, euritmiei, agriculturii biodinamice și medicinii antroposofice în circa 350 de volume de opere complete, începând cu anii 1900, în Germania. Steiner a văzut o alternativă în sistemul de învățământ de atunci „o școală pentru toți" [Cf.3, p.9], care să se bazeze pe o antropologie holistică, luând în considerare toate aspectele dezvoltării ființei umane (gândire, simțire, voință) și nevoile specifice de dezvoltare ale copiilor la fiecare vârstă. Această direcție o aplicăm și noi doar prin întâlniri directe între profesori, părinți și copii, pentru a cunoaște bine situația și a lua decizii corecte. Dar acest lucru este de neconceput dacă școala este total dependentă și controlată din exterior, susțin experții. *Cuvântul-cheie care formează sistemul legat de structura managerială a unei școli de tip Waldorf nu este democrație, ci autoconducere.* Autoconducerea aplicată în școala pe care o reprezint este realizată de echipa managerială împreună cu colectivul de profesori în cadrul ședințelor de joi. În cursul lor se discută în mod real, până în cele mai mici amănunte, tot ceea ce se întâmplă în școală, experiențele pe care fiecare dascăl le poate avea în clasa lui. Aceste practici au tendința de a transforma școala într-un organism, la fel cum trupul uman este un organism prin faptul că are o inimă. Pretutindeni la dascăli este bunăvoința de a trăi împreună și de a colabora, eliminându-se orice fel de rivalitate. Și, înainte de toate, esențialul este că un lucru care-i este de folos celuilalt poate fi adus în discuție numai „dacă avem iubirea corespunzătoare față de fiecare copil, iubirea pe care o avem ca dascăl-artist [Cf.4, p.56].

În concluzie, participarea tuturor membrilor comunităţii educaţionale în procesul decizional este o condiţie esenţială pentru asigurarea calităţii şi susţinerea schimbărilor prin care şcolile îşi dezvoltă capacitatea instituţională în acord cu dinamica societăţii. Acest tip de management se bazează pe responsabilizare şi valorifică în mod creativ resursele umane din organizaţia şcolară.

Referințe:

1. Standardele de competență profesională ale cadrelor manageriale din învățământul general. Chișinău, 2016 [citat 12 martie 2024]. În: https://mecc.gov.md/sites/default/files/standarde_cadre_ manag.pdf.
2. Codul Educației al Republicii Moldova, 2014, modificat și aprobat la 17.08.2023.
3. РОУСОН, М., ШИЛЛЕР, Х. Коллегиальное самоуправление в Вальдорфской школе. Киев: Наири, 2005.
4. STEINER, R. *Antropologia generală ca bază a pedagogiei.* București: Triade, 1998.

Recomandat
***Viorica GORAȘ-POSTICĂ**, dr. hab., prof. univ.*